

II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 3ης Ιουνίου 2002

για το έκτο πρόγραμμα πλαίσιο δραστηριοτήτων πυρηνικής έρευνας και εκπαίδευσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ) που συμβάλλει επίσης στη δημιουργία του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας (2002-2006)

(2002/668/Ευρατόμ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, και ιδίως το άρθρο 7,

την πρόταση της Επιτροπής ⁽¹⁾,τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽²⁾,τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Δυνάμει του άρθρου 7 της συνθήκης, είναι δυνατή η θέσπιση προγράμματος πλαισίου το οποίο θα καλύπτει το σύνολο των ερευνητικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων επίδειξης και εκπαίδευσης στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας, και το οποίο πρέπει να υλοποιηθεί μέσω της εκτέλεσης προγραμμάτων ερευνών και εκπαίδευσης.
- (2) Το 2000, η Επιτροπή υπέβαλε δύο ανακοινώσεις σχετικά με τις προοπτικές και τους στόχους της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού χώρου έρευνας, και σχετικά με τη δημιουργία του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας και τις κατευθυντήριες γραμμές των δράσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της έρευνας για την περίοδο 2002-2006. Το 2000 η Επιτροπή υπέβαλε επίσης ανακοίνωση με τίτλο «Καινοτομία στο πλαίσιο της οικονομίας της γνώσης».
- (3) Τα Ευρωπαϊκά Συμβούλια της Λισαβόνας τον Μάρτιο του 2000, της Σάντα Μαρία ντα Φέιρα τον Ιούνιο του 2000 και της Στοκχόλμης τον Μάρτιο του 2001 υιοθέτησαν συμπεράσματα για την ταχεία εγκαθίδρυση του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας και καινοτομίας, με στόχο βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, περισσότερη απασχόληση και κοινωνική συνοχή. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Γκέτεμποργκ τον

Ιούνιο του 2001, συμφώνησε για μια στρατηγική βιώσιμης ανάπτυξης και πρόσδεσε μια τρίτη, περιβαλλοντική διάσταση στη στρατηγική της Λισαβόνας.

- (4) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾, το Συμβούλιο ⁽⁶⁾ ⁽⁷⁾, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή ⁽⁸⁾ και η Επιτροπή των Περιφερειών ⁽⁹⁾ τάχθηκαν επίσης υπέρ της εγκαθίδρυσης του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας.
- (5) Στις 19 Οκτωβρίου 2000, η Επιτροπή υπέβαλε τα πορίσματα μιας εξωτερικής αξιολόγησης της εφαρμογής και των αποτελεσμάτων των κοινοτικών δραστηριοτήτων που έχουν υλοποιηθεί κατά την προ της αξιολόγησης πενταετία, καθώς και τις παρατηρήσεις της.
- (6) Είναι επομένως σημαντικό να θεσπιστεί, για την περίοδο 2002-2006, νέο πρόγραμμα πλαίσιο το οποίο θα συμβάλει επίσης στην εγκαθίδρυση του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας και θα ενθαρρύνει την καινοτομία.
- (7) Το έκτο πρόγραμμα πλαίσιο καθορίζει τους επιστημονικούς και τεχνολογικούς στόχους και προτεραιότητες των προβλεπόμενων δραστηριοτήτων και υποδεικνύει τις γενικές γραμμές των δραστηριοτήτων αυτών, οι οποίες θα διεξαχθούν με γνώμονα την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας. Είναι σημαντική, κατά συνέπεια, η διασφάλιση χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης του έκτου προγράμματος πλαισίου.

⁽⁴⁾ Ψήφισμα της 18ης Μαΐου 2000 (ΕΕ C 59 της 23.2.2001, σ. 250).⁽⁵⁾ Ψήφισμα της 15ης Φεβρουαρίου 2001 (ΕΕ C 276 της 1.10.2001, σ. 271).⁽⁶⁾ Ψήφισμα της 15ης Ιουνίου 2000 (ΕΕ C 205 της 19.7.2000, σ. 1).⁽⁷⁾ Ψήφισμα της 16ης Νοεμβρίου 2000 (ΕΕ C 374 της 28.12.2000, σ. 1).⁽⁸⁾ Γνώμη της 24ης Μαΐου 2000 (ΕΕ C 204 της 18.7.2000, σ. 70).⁽⁹⁾ Γνώμη της 12ης Απριλίου 2000 (ΕΕ C 226 της 8.8.2000, σ. 18).⁽¹⁾ ΕΕ C 180 E της 26.6.2001, σ. 177.⁽²⁾ ΕΕ C 140 E της 13.6.2002, σ. 371.⁽³⁾ ΕΕ C 260 της 17.9.2001, σ. 3.

- (8) Ένα ποσό δημοσιονομικής αναφοράς, κατά την έννοια του σημείου 34 της διοργανικής συμφωνίας της 6ης Μαΐου 1999, μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία και τη βελτίωση της διαδικασίας του προϋπολογισμού ⁽¹⁾, εγγράφεται στην παρούσα απόφαση για όλη τη διάρκεια του προγράμματος πλαισίου, χωρίς να θίγονται οι αρμοδιότητες της αρμόδιας επί του προϋπολογισμού αρχής, όπως αυτές καθορίζονται στη συνθήκη.
- (9) Το κοινό κέντρο ερευνών θα πρέπει να συμβάλει στην υλοποίηση του προγράμματος πλαισίου, όπου μπορεί να προσφέρει ανεξάρτητη και υπαγορευόμενη από τη ζήτηση στήριξη για τη χάραξη και την υλοποίηση των κοινοτικών πολιτικών, περιλαμβανομένης και της παρακολούθησης της εφαρμογής αυτών των πολιτικών στους τομείς στους οποίους διαθέτει ειδική αρμοδιότητα.
- (10) Οι ερευνητικές δραστηριότητες που θα αναληφθούν βάσει του έκτου προγράμματος πλαισίου θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με θεμελιώδεις αρχές δεοντολογίας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αντανάκλονται στο άρθρο 6 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και την ανάγκη να συνεκτιμάται το κατά πόσον το κοινό μπορεί να αποδεχθεί τις δραστηριότητες αυτές.
- (11) Σε συνέχεια της ανακοίνωσης της Επιτροπής με τίτλο «Γυναίκες και επιστήμη» και των ψηφισμάτων που εξέδωσαν το Συμβούλιο στις 20 Μαΐου 1999 ⁽²⁾ και στις 26 Ιουνίου 2001 ⁽³⁾ και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 3 Φεβρουαρίου 2000 ⁽⁴⁾ σχετικά με το θέμα αυτό, έχει τεθεί σε εφαρμογή ένα σχέδιο δράσης με σκοπό την ενίσχυση και βελτίωση της θέσης και του ρόλου των γυναικών στις επιστήμες και την έρευνα στην Ευρώπη, το οποίο θα πρέπει να διασφαλίσει το σεβασμό της αρχής των ίσων ευκαιριών, ανεξαρτήτως φύλου.
- (12) Η Πράσινη Βίβλος της Επιτροπής «Προς μια ευρωπαϊκή στρατηγική για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού» συνιστά στοιχείο στη συζήτηση σχετικά με τον τρόπο καταπολέμησης των κλιματικών αλλαγών και της μείωσης της εξάρτησης της Ευρώπης από την εισαγωγή ενέργειας.
- (13) Κρίνεται σκόπιμο η Επιτροπή, αφενός, να υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο τακτικές εκθέσεις προόδου σχετικά με την υλοποίηση του έκτου προγράμματος πλαισίου και, αφετέρου, να αναθέσει τη διενέργεια ανεξάρτητης αξιολόγησης των δραστηριοτήτων που έχουν υλοποιηθεί, εγκαίρως και πριν να υποβάλει πρόταση για το επόμενο πρόγραμμα πλαισίου. Η αξιολόγηση αυτή θα πρέπει να διενεργείται με πνεύμα ανοίγματος έναντι όλων των οικείων παραγόντων.
- (14) Η διεθνής και πλανητική διάσταση των ευρωπαϊκών ερευνητικών δραστηριοτήτων είναι σημαντική προκειμένου να υπάρξουν αμοιβαία οφέλη. Το έκτο πρόγραμμα πλαισίου είναι ανοικτό στη συμμετοχή χωρών που έχουν συνάψει τις απαραίτητες προς τούτο συμφωνίες. Είναι επίσης ανοικτό,

σε επίπεδο σχεδίων και στη βάση του αμοιβαίου οφέλους, στη συμμετοχή φορέων από τρίτες χώρες και διεθνών οργανισμών επιστημονικής συνεργασίας.

- (15) Το έκτο πρόγραμμα πλαίσιο θα πρέπει να συμβάλει στη διεύρυνση με την επιστημονική και τεχνολογική υποστήριξη που θα παρέχει στις υποψήφιες χώρες για την εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου και για την ένταξή τους στον ευρωπαϊκό χώρο έρευνας. Στους πιθανούς εταίρους του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας θα πρέπει να παρέχονται έγκαιρα λεπτομερείς πληροφορίες για τις δυνατότητες συμμετοχής στο πρόγραμμα.
- (16) Η Επιτροπή ζήτησε τη γνώμη της επιστημονικής και τεχνικής επιτροπής, η οποία και γνωμοδότησε,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

Άρθρο 1

1. Θεσπίζεται, για την περίοδο 2002-2006, πολυετές πρόγραμμα πλαισίου δραστηριοτήτων πυρηνικής έρευνας και εκπαίδευσης, εφεξής καλούμενο «έκτο πρόγραμμα πλαίσιο».
2. Το έκτο πρόγραμμα πλαισίου περιλαμβάνει κοινοτικές δραστηριότητες έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης, διεθνούς συνεργασίας, διάδοσης και αξιοποίησης καθώς και εκπαίδευσης στους ακόλουθους τομείς:
 - ελεγχόμενη θερμοπυρηνική σύντηξη,
 - διαχείριση ραδιενεργών αποβλήτων,
 - ακτινοπροστασία,
 - άλλες δραστηριότητες στον τομέα των πυρηνικών τεχνολογιών και της ασφάλειας,
 - πυρηνικές δραστηριότητες του κοινού κέντρου ερευνών.
3. Στο παράρτημα I καθορίζονται οι επιστημονικοί και τεχνολογικοί στόχοι και οι σχετικές προτεραιότητες και υποδεικνύονται οι γενικές γραμμές των προβλεπόμενων δράσεων.

Άρθρο 2

1. Το ποσό δημοσιονομικής αναφοράς για την εκτέλεση του έκτου προγράμματος πλαισίου για την περίοδο 2002-2006 ανέρχεται σε 1 230 εκατομμύρια ευρώ. Το ποσοστό που διατίθεται για την κάθε δραστηριότητα καθορίζεται στο παράρτημα II.

⁽¹⁾ ΕΕ C 172 της 18.6.1999, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ C 201 της 16.7.1999, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ C 199 της 14.7.2001, σ. 1.

⁽⁴⁾ ΕΕ C 309 της 27.10.2000, σ. 57.

2. Οι λεπτομερείς όροι της χρηματοδοτικής συμμετοχής της Κοινότητας διέπονται από τις διατάξεις του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όπως συμπληρώνονται με το παράρτημα III, και εφόσον χρειαστεί, με το (τα) πρόγραμμα(-τα) έρευνας και εκπαίδευσης που θα θεσπίσει το Συμβούλιο για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 3

Όλες οι ερευνητικές δραστηριότητες που αναλαμβάνονται βάσει του έκτου προγράμματος πλαισίου υλοποιούνται σύμφωνα με θεμελιώδεις αρχές δεοντολογίας.

Άρθρο 4

Το έκτο πρόγραμμα πλαίσιο θα υλοποιηθεί μέσω ερευνητικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Τα προγράμματα αυτά καθορίζουν ακριβείς στόχους και λεπτομερείς κανόνες εφαρμογής.

Άρθρο 5

1. Η Επιτροπή παρακολουθεί συνεχώς και συστηματικά, με τη βοήθεια ειδικευμένων ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων, την υλοποίηση του έκτου προγράμματος πλαισίου και των ερευνητικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων του.

2. Η πρόοδος της υλοποίησης του έκτου προγράμματος πλαισίου και ιδίως της επίτευξης των στόχων και προτεραιοτήτων του, περιλαμβανομένων των οικονομικών θεμάτων, εκτίθεται λεπτομερώς στην έκθεση που υποβάλλει κάθε έτος η Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 7 της συνθήκης.

Άρθρο 6

Προτού υποβάλει πρόταση για το επόμενο πρόγραμμα πλαίσιο, η Επιτροπή αναθέτει σε ανεξάρτητους εμπειρογνομόνους υψηλών προσόντων τη διενέργεια εξωτερικής αξιολόγησης όσον αφορά την εκτέλεση και τα αποτελέσματα των κοινοτικών δραστηριοτήτων κατά την προ της αξιολόγησης πενταετία.

Η Επιτροπή ανακοινώνει τα πορίσματα της αξιολόγησης, καθώς και τις παρατηρήσεις της, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

Λουξεμβούργο, 3 Ιουνίου 2002.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. C. APARICIO PÉREZ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ, ΓΕΝΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ

Προκειμένου να εκπληρώσει τους στόχους που αφορούν την πυρηνική έρευνα και τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες όπως προβλέπεται στη συνθήκη Ευρατόμ, καθώς και να συμβάλει στην ίδρυση του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας, το έργο προγραμματίζεται (Ευρατόμ), στο εξής καλούμενο «το παρόν πρόγραμμα» να διαρθρωθεί όπως περιγράφεται κατωτέρω:

Η συμμετοχή στο σύνολο του παρόντος προγράμματος θα είναι ανοικτή για όλες τις χώρες που έχουν συνάψει σχετικές συμφωνίες σύνδεσης με την Κοινότητα. Άλλες τρίτες χώρες μπορούν να συμμετέχουν στο παρόν πρόγραμμα μέσω διμερών συμφωνιών συνεργασίας. Μπορούν επίσης να συμμετάσχουν στα σχέδια έρευνας και οργανισμοί από τρίτες χώρες, κατά περίπτωση.

1. ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

1.1. Ελεγχόμενη θερμοπυρηνική σύντηξη

Η ελεγχόμενη θερμοπυρηνική σύντηξη θα μπορούσε να συμβάλει στο μακροπρόθεσμο ενεργειακό εφοδιασμό και συνεπώς στην εκπλήρωση των απαιτήσεων της βιώσιμης ανάπτυξης για αξιόπιστη κεντρική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας βασικού φορτίου.

Για λόγους που έχουν σχέση με τον περίπλοκο χαρακτήρα των βασικών γνώσεων φυσικής και των τεχνολογικών προβλημάτων που χρειάζεται να επιλυθούν, οι εξελίξεις που απαιτούνται για την πιθανή εφαρμογή της σύντηξης στην παραγωγή ενέργειας εντάσσονται αναγκαστικά σε μια διαδικασία πολλών σταδίων, καθένα από τα οποία θα επηρεάζει το επόμενο. Ωστόσο, σε ένα εγγύτερο μέλλον, η έρευνα στις τεχνολογίες σύντηξης θα μπορούσε να οδηγήσει σε χρήσιμες τεχνολογικές αφερέσεις.

Χάρη στις προσπάθειες που καταβάλλονται στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού ολοκληρωμένου ερευνητικού προγράμματος για την ελεγχόμενη θερμοπυρηνική σύντηξη, η Ευρώπη κατέχει παγκόσμια πρωτοκαθεδρία στις έρευνες σχετικά με τη σύντηξη μέσω μαγνητικής συγκράτησης.

Η πρόοδος των ερευνών και τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί, ιδίως όσον αφορά τον ευρωπαϊκό tokamak JET, καθιστούν πλέον δυνατή την προοπτική της μετάβασης στο «Next Step» με το οποίο θα μπορούσε να κατασκευαστεί μηχανή ικανή να παράγει αντιδράσεις σύντηξης υπό συνθήκες ανάλογες με εκείνες ενός αντιδραστήρα παραγωγής ενέργειας.

Η περάτωση των εργασιών εκπόνησης μιας λεπτομερούς τεχνικής μελέτης «Next Step» στο πλαίσιο του έργου διεθνούς συνεργασίας ITER, καθιστά δυνατή τη λήψη απόφασης για τη δρομολόγηση του έργου αυτού και την κατασκευή της μηχανής.

Ο επιδιωκόμενος στόχος θα είναι η επίδειξη της επιστημονικής και τεχνολογικής σκοπιμότητας της παραγωγής ενέργειας σύντηξης, με τις κοινωνικο οικονομικές πιέξεις υπόψη. Οι ακριβείς όροι υλοποίησης του έργου θα εξαρτηθούν από τα αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων που διεξάγονται σήμερα στο πλαίσιο της διεθνούς συνεργασίας και από τις μεταγενέστερες εξελίξεις, και ιδίως από τις αποφάσεις που θα ληφθούν όσον αφορά τη συμβολή της Ευρώπης στο έργο ITER και το θέμα του τόπου εγκατάστασης της μηχανής. Θα χρειαστεί να καθοριστεί κατάλληλο νομικό πλαίσιο.

Η συμμετοχή στην πρωτοβουλία ITER απαιτεί την εφαρμογή ενός συνοδευτικού προγράμματος το οποίο να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- λειτουργία της μηχανής JET κατά τρόπο ώστε να αξιοποιηθούν οι βελτιώσεις που γίνονται επί του παρόντος. Πιθανή συμμετοχή στις ερευνητικές δραστηριότητες που είναι απαραίτητες για την απόβλωση εγκαταστάσεων σύντηξης,
- συνέχιση των ερευνών στο πεδίο της φυσικής και της τεχνολογίας σύντηξης, οι οποίες συμπεριλαμβάνουν: μελέτη και αξιολόγηση μεθόδων μαγνητικής συγκράτησης, ιδίως με τη συνέχιση της κατασκευής του «stellarator» Wendelstein 7-X και λειτουργία των υφιστάμενων εγκαταστάσεων στις συμπράξεις Ευρατόμ· συντονισμένες δραστηριότητες τεχνολογικής έρευνας, και ιδίως έρευνας σχετικής με τα υλικά σύντηξης.

1.2. Διαχείριση των ραδιενεργών αποβλήτων

Η πυρηνική ενέργεια οξιάς εξασφαλίζει σήμερα το 35 % της ηλεκτρικής ενέργειας στην Κοινότητα. Αποτελεί ένα στοιχείο του διαλόγου σχετικά με τα μέσα καταπολέμησης της αλλαγής του κλίματος και τη μείωση της ευρωπαϊκής ενεργειακής εξάρτησης. Μερικές από τις ενεργειακές εγκαταστάσεις της σημερινής γενιάς θα εξακολουθήσουν να λειτουργούν για ακόμη 20 έτη τουλάχιστον.

Για αυτούς τους λόγους, η εκμετάλλευση της πυρηνικής ενέργειας οχιάσης για την παραγωγή ενέργειας επιβάλλει την πρόοδο στην αντιμετώπιση του προβλήματος των αποβλήτων, και ιδίως του ζήτηματος της βιομηχανικής εφαρμογής τεχνικών λύσεων για τη διαχείριση των αποβλήτων μακράς διάρκειας ζωής.

Οι ευρωπαϊκές δημόσιες και ιδιωτικές ερευνητικές προσπάθειες όσον αφορά τις τεχνολογίες επεξεργασίας και αποθήκευσης πυρηνικών αποβλήτων είναι σημαντικές. Μέσω του συντονιστικού ρόλου, η κοινοτική δράση στον τομέα αυτό επιτρέπει τη συγκέντρωση των σχετικών προσπαθειών σε μια κρίσιμη μάζα και εξασφαλίζει τη συνεκτικότητα των προσπαθειών που ακολουθούν οι οργανισμοί διαχείρισης αποβλήτων και οι ενδιαφερόμενες βιομηχανίες.

Οι δράσεις θα καλύψουν ταυτόχρονα το πρόβλημα της διαχείρισης των αποβλήτων και το ζήτημα της μείωσης των επιπτώσεών τους. Με αυτή την προοπτική, θα καλύψουν τις ακόλουθες πτυχές:

- έρευνα σχετικά με τις διεργασίες μακροπρόθεσμης αποθήκευσης σε βαθείς γεωλογικούς σχηματισμούς, με τη δικτύωση των δραστηριοτήτων που διεξάγονται σε διάφορες τοποθεσίες στους τρεις προβλεπόμενους βασικούς τύπους γεωλογικών σχηματισμών,
- έρευνα με σκοπό τη μείωση των επιπτώσεων των αποβλήτων, ιδίως χρήση στην ανάπτυξη νέων τεχνολογιών για τη μείωση των κινδύνων που συνδέονται με τα απόβλητα μέσω τεχνικών διαχωρισμού και μεταστοιχείωσης, καθώς και τη διερεύνηση του δυναμικού ιδεών με σκοπό την παραγωγή λιγότερων αποβλήτων στις γεννήτριες πυρηνικής ενέργειας.

1.3. Ακτινοπροστασία

Απαιτείται επαγρύπνηση για να μπορέσουν να συνεχιστούν οι εξαιρετικές επιδόσεις της Κοινοτήτας στον τομέα της ασφάλειας. Η διεύρυνση της Ένωσης συνοδεύεται επίσης από νέες προκλήσεις. Η βελτίωση της ακτινοπροστασίας παραμένει τομέας προτεραιότητας. Στο παρόν πρόγραμμα, οι δραστηριότητες αυτές θα αναληφθούν κυρίως στους ακόλουθους τομείς:

- ποσοτικός προσδιορισμός των κινδύνων που συνδέονται με χαμηλά επίπεδα έκθεσης,
- ιατρική έκθεση και έκθεση σε φυσικές πηγές,
- ακτινοοικολογία,
- διαχείριση κινδύνων και καταστάσεων έκτακτης ανάγκης,
- προστασία του χώρου εργασίας και του περιβάλλοντος.

2. ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΠΥΡΗΝΙΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΥΡΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Οι δραστηριότητες που διεξάγονται δυνάμει του παρόντος τίτλου έχουν σκοπό:

- να ανταποκριθούν στις επιστημονικές και τεχνικές ανάγκες των κοινοτικών πολιτικών στους τομείς της υγείας, της ενέργειας και του περιβάλλοντος,
- να εξασφαλίσουν ότι η ευρωπαϊκή ικανότητα διατηρείται σε υψηλό επίπεδο σε σχετικούς τομείς οι οποίοι δεν καλύπτονται από τα θεματικά πεδία προτεραιότητας,
- να συμβάλουν στη δημιουργία του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας.

Οι δραστηριότητες αυτές θα διεξαχθούν κυρίως στους ακόλουθους τομείς:

- καινοτόμες ιδέες αξιολόγηση του δυναμικού καινοτόμων εννοιών που παρουσιάζουν πλεονεκτήματα όσον αφορά την ασφάλεια, τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, τη χρησιμοποίηση των πόρων, την αντίσταση στη διάδοση, την ανάπτυξη βελτιωμένων και ασφαλέστερων διαδικασιών στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας,
- εκπαίδευση και κατάρτιση όσον αφορά την πυρηνική ασφάλεια και την ακτινοπροστασία με στόχο την ολοκλήρωση και ενοποίηση των ειδικών προσπαθειών για την επίτευξη οικονομιών κλίμακας, η οποία θα καλύπτει επίσης τομείς όπως η κινητικότητα και οι ανθρώπινοι πόροι, η διασυνοριακή πρόσβαση στις υποδομές και οι συντονιστικές δραστηριότητες,
- μέτρα για την ασφάλεια των υπαρχουσών πυρηνικών εγκαταστάσεων.

3. ΠΥΡΗΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΩΝ (ΚΚΕρ)

Οι δραστηριότητες του ΚΚΕρ θα έχουν ως στόχο τη στήριξη συναφών κοινοτικών πολιτικών και συγκεκριμένων υποχρεώσεων προβλεπόμενων στη συνθήκη. Εστιάζοντας τις δραστηριότητες του σε τομείς στους οποίους ενδείκνυται η συμπράξη της Κοινότητας, το ΚΚΕρ αναπτύσσει δράση εκεί όπου η ευρωπαϊκή του ταυτότητα παρέχει πρόσθετη αξία και όπου η δράση του δικαιολογείται από το διασυνοριακό χαρακτήρα των θεμάτων πυρηνικής ασφαλείας και πυρηνικών διασφαλίσεων ή λόγω ανησυχιών του κοινού. Κύριος στόχος θα είναι η περαιτέρω ανάπτυξη της συνεργασίας μέσω της δημιουργίας δικτύων, η οποία θα οδηγήσει σε ευρεία συμφωνία ως προς διάφορα από αυτά τα θέματα σε ευρωπαϊκό και σε παγκόσμιο επίπεδο. Θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη συνεργασία με τις υπομνημιακές χώρες. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες θα αποτελέσουν σημαντική συμβολή του ΚΚΕρ στη μελλοντική στελέχωση της Κοινότητας με μια γενεά άρτια καταρτισμένων επιστημόνων. Οι κύριοι τομείς των ερευνητικών δραστηριοτήτων θα είναι επομένως οι ακόλουθοι (1):

3.1. Πυρηνική ασφάλεια και πυρηνικές διασφαλίσεις

Έρευνα για την επεξεργασία και αποθήκευση αποβλήτων (ιδίως τεχνικές διαχωρισμού και μεταστοιχείωσης ακτινιδών μικρής διάρκειας ζωής) και την ακτινοπροστασία: την ασφάλεια των διαφόρων τύπων αντιδραστήρων (με προτεραιότητα στους αντιδραστήρες των υπομνημίων προς ένταξη χωρών) και την ανάπτυξη μεθόδων ελέγχου των οξείσιμων υλικών, καθώς και την τεχνική υποστήριξη της μη διάδοσης των πυρηνικών. Διάθεση προσωπικού για την παρακολούθηση των δραστηριοτήτων απόξήλωσης και περιποίησης των απαρχαιωμένων πυρηνικών εγκαταστάσεων.

3.2. Μετρήσεις και υλικά αναφοράς

Μετρολογία των ραδιονουκλειδίων, ιδίως στην περίπτωση χαμηλής ραδιενέργειας, και κυκλικές δοκιμές από δίκτυα εργαστηρίων αριστείας: αλληλεπίδραση νετρονίων και ύλης για την παραγωγή βασικών δεδομένων για τις μελέτες μεταστοιχείωσης αποβλήτων και ανάπτυξης νέων συστημάτων. Η δραστηριότητα αυτή θα παρέχει κυρίως οριζόντια στήριξη για τις αναλαμβανόμενες δυνάμει του τίτλου 3.1 δράσεις.

(1) Επιπλέον το ΚΚΕρ δικαιούται να συμμετέχει σε όλες τις ερευνητικές δραστηριότητες στην ίδια βάση όπως και οι φορείς οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι στα κράτη μέλη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ, ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΜΕΡΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

(Εκατομμύρια ευρώ)

1. Θεματικά πεδία έρευνας προτεραιότητας		890
1.1. Ελεγχόμενη θερμοπυρηνική σύντηξη	750	
1.2. Διαχείριση ραδιενεργών αποβλήτων	90	
1.3. Ακτινοπροστασία	50	
2. Άλλες δραστηριότητες στον τομέα των πυρηνικών τεχνολογιών και της πυρηνικής ασφάλειας		50
3. Πυρηνικές δραστηριότητες του κοινού κέντρου ερευνών (ΚΚΕρ)		290
Σύνολο		1 230

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΜΕΣΑ

Εισαγωγή

Η δημοσιονομική παρέμβαση της Κοινότητας σε έμμεσες δράσεις (δηλαδή εκείνες που δεν αναλαμβάνονται από το ΚΚΕρ) αφορά ερευνητικά κέντρα, πανεπιστήμια, επιχειρήσεις και εθνικούς ή διεθνείς οργανισμούς που είναι εγκατεστημένοι στα κράτη μέλη και τα ευρωπαϊκά συνδεδεμένα κράτη και διενεργούν ερευνητικές δραστηριότητες. Τα τελευταία αυτά μπορούν επίσης να δράσουν ως ενδιάμεσοι της δημοσιονομικής παρέμβασης της Κοινότητας. Αν αυτό θεωρηθεί απαραίτητο για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος, είναι δυνατόν επίσης, κατ' εξαίρεση, διάφοροι φορείς στα νέα ανεξάρτητα κράτη (ΝΑΚ) και διεθνείς οργανισμοί να τύχουν κοινοτικών χρηματοδοτήσεων.

1. ΜΕΣΑ: ΤΟΜΕΑΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΥΝΤΗΞΗΣ

Λόγω της ιδιομορφίας των ερευνητικών δραστηριοτήτων που αναλαμβάνονται στον τομέα της ενέργειας σύντηξης δυνάμει του τίτλου 1.1 του παραρτήματος Ι, απαιτείται η εφαρμογή ειδικών ρυθμίσεων. Τα αναλαμβανόμενα έργα θα διεξάγονται βάσει διαδικασιών προβλεπόμενων:

- σε συμβάσεις σύνδεσης,
- στην ευρωπαϊκή συμφωνία για την ανάπτυξη της σύντηξης (EFDA),
- σε κάθε άλλη πολυμερή συμφωνία συναφείσα μεταξύ της Κοινότητας και συνδεδεμένων οργανισμών ή/και νομικών οντοτήτων που μπορεί να συσταθούν κατόπιν γνωμοδότησεως της αρμόδιας συμβουλευτικής επιτροπής,
- σε άλλες συμβάσεις περιορισμένης διάρκειας, ιδίως με οργανισμούς των κρατών μελών ή των κρατών που είναι συνδεδεμένα με το πρόγραμμα πλαίσιο της Ευρατόμ,
- σε διεθνείς συμφωνίες που καλύπτουν έργα διεξαγόμενα στο πλαίσιο συνεργασίας με τρίτες χώρες, όπως το ITER.

Οι δραστηριότητες συντονισμού και υποστήριξης της έρευνας στον τομέα της ενέργειας σύντηξης μπορούν να αφορούν μελέτες προς στήριξη των ανωτέρω δραστηριοτήτων, την υποστήριξη της ανταλλαγής πληροφοριών, την προσφυγή σε εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, μεταξύ άλλων για την ανεξάρτητη αξιολόγηση των δραστηριοτήτων, υποτροφίες και εκπαιδευτικά προγράμματα, δημοσιεύσεις και άλλες ενέργειες για την προώθηση της μεταφοράς τεχνολογίας.

2. ΜΕΣΑ: ΛΟΙΠΟΙ ΤΟΜΕΙΣ

Στον τομέα της διαχείρισης ραδιενεργών αποβλήτων και της ακτινοπροστασίας των ερευνητικών θεματικών πεδίων προτεραιότητας δυνάμει των τίτλων 1.2 και 1.3 του παραρτήματος Ι, καθώς και σε άλλες δραστηριότητες του τίτλου 2, και στο πλαίσιο των ειδικών προγραμμάτων και των κανόνων συμμετοχής, η Κοινότητα θα συμβάλλει:

- σε δίκτυα αριστείας, με στόχο την ενίσχυση και ανάπτυξη της κοινοτικής επιστημονικής και τεχνολογικής αριστείας μέσω της ολοκλήρωσης, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, του ερευνητικού δυναμικού που υπάρχει ή αναδύεται τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε περιφερειακό,
- σε ολοκληρωμένα σχέδια που μελετώνται για την ώθηση της κοινοτικής ανταγωνιστικότητας ή για την αντιμετώπιση μειζόνων κοινωνικών αναγκών κινητοποιώντας τον απαιτούμενο βασικό όγκο πόρων και γνώσεων στον τομέα της ανάπτυξης και τεχνολογικής ανάπτυξης,
- σε επιμέρους στοχοθετημένα σχέδια, με σκοπό την απόκτηση νέων γνώσεων ή τη σημαντική βελτίωση ή ανάπτυξη νέων προϊόντων, μεθόδων ή υπηρεσιών ή την ικανοποίηση άλλων αναγκών της κοινωνίας και των κοινοτικών πολιτικών ή την απόδειξη της βιωσιμότητας νέων τεχνολογιών που προσφέρουν πιθανά οικονομικά πλεονεκτήματα αλλά δεν είναι άμεσα εμπορεύσιμες,
- σε δράσεις για την προώθηση και ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων και της κινητικότητας,
- σε συντονιστικές δράσεις, με σκοπό την προώθηση και στήριξη συντονισμένων πρωτοβουλιών ενός φάσματος φορέων στην έρευνα και καινοτομία οι οποίες αποβλέπουν στην καλύτερη ολοκλήρωση,

- σε ειδικές δράσεις στήριξης, όπως οι δράσεις για την αξιοποίηση των πορισμάτων της έρευνας και για τη μεταφορά τεχνολογίας και οι δράσεις υπέρ της ερευνητικής υποδομής που σχετίζεται π.χ. με διακρατική πρόσβαση ή προκαταρκτικές τεχνικές εργασίες (συμπεριλαμβανομένων των μελετών σκοπιμότητας),
- σε ολοκληρωμένες πρωτοβουλίες υποδομών που συνδυάζουν σε μια δράση διάφορες δραστηριότητες απαραίτητες για την ενίσχυση και ανάπτυξη ερευνητικής υποδομής με σκοπό την παροχή υπηρεσιών σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

3. ΑΜΕΣΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ — ΚΟΙΝΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ

Οι άμεσες δράσεις υλοποιούνται από το ΚΚΕρ.
